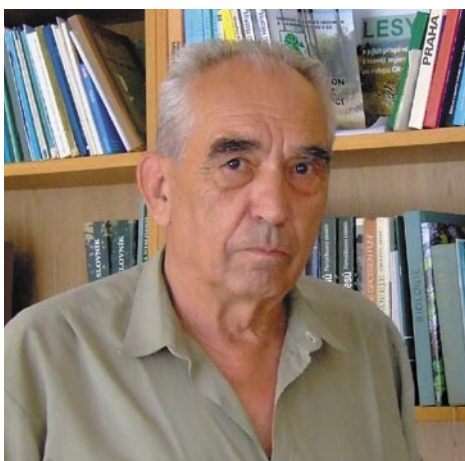

Citát:

„Se zákony je to podobné jako s párky. Je lepší, když nevidíme, jak se dělají.“

Otto von Bismarck

Úvodník

Vážení kolegové,

po osmnácti letech činnosti odstupuji ke konci tohoto roku z funkce tajemníka SVOL. Dovoluji si proto využít tohoto sloupce v našem Zpravodaji ke krátkému zamyšlení nad výsledky naší společné práce, jejíž hlavní náplní a cílem bylo uznání a respektování vlastnických práv k navracenému lesnímu majetku.

Do funkce tajemníka SVOL jsem nastoupil v roce 1993, kdy většina zakládajících členů našeho Sdružení již překonala problémy spojené s převzetím bývalých městských a obecních lesů od státních lesních závodů a obnovovala činnost a základní vybavení vlastních lesních správ. Hlavním úkolem tohoto období byla podpora a pomoc dalším městům a obcím při restitučním procesu, rozšiřování členské základny SVOL a práce poradní pro nově jmenované správce lesních majetků. Neochotu a nechuť vydávat historické lesní majetky obcím se až na výjimky podařilo překonat a myslím, že lze tuto etapu naší činnosti hodnotit pozitivně. Chybou v legislativě nedošlo pouze k vydání obecních lesů, které byly v držení čs. armády (o nápravu se republikový výbor SVOL doposud marně snaží).

Za důležitý přínos k širšímu rozhledu a odbornému růstu našich členů považuji každoročně pořádané semináře k aktuálním problémům hospodaření a zejména pak početné odborné exkurze k našim sousedům do Německa a Rakouska, opakovaně i do Švýcarska, Švédska a dalších zemí EU, kde jsme měli příležitost se podrobně seznámit i s podstatně odlišnými způsoby hospodaření v lesích – ve srovnání s našimi předpisy vesměs značně volnějšími.

Jedním z našich prvních významných úkolů na legislativním poli bylo zapojení do příprav nového zákona o lesích. Jednání probíhala téměř dva roky a ne-

bylo snadné přesvědčit pracovníky státní správy a poslance o našich požadavcích, směřujících vesměs k omezení pravomocí státních orgánů zasahovat do hospodaření v obecních a soukromých lesích. V současné době mohou být názory na dosažené výsledky rozdílné; jsem však přesvědčen, že za tehdejší politické situace jsme dosáhli maxima možného. O tom svědčí i skutečnost, že i dnes po patnácti letech lze podle tohoto zákona bez větších problémů hospodařit.

Zásadním mezníkem pro další rozvoj a význam našeho Sdružení se stal přelom let 1996/97, kdy skupina významných soukromých vlastníků lesa pod vedením ing. Bromovského projevila zájem o vstup do SVOL. Po projednání ve výboru a odsouhlasení valnou hromadou byly upraveny statuty a naše Sdružení bylo otevřeno i pro soukromé vlastníky, čímž se SVOL stal uznávaným představitelem všech nestátních lesů.

Koncem devadesátých let probíhalo náročné projednávání návrhů nového zákona o myslivosti, který byl po několika dodatečných úpravách v parlamentu v roce 2001 schválen. Jak se stává každému kompromisnímu řešení, i tento zákon je dnes kritizován jak orgány státní správy (jejichž rozhodovací pravomoc se podařilo zákonem poněkud omezit), tak i vlastníky honebních pozemků, jejichž právo spolurozhodovat o využívání honitby je značně omezené a získání náhrady za škody způsobené zvěří velmi obtížné. I v tomto případě se z pohledu vlastníků lesů asi více prosadit nedalo. O síle myslivecké loby svědčí i vývoj několika posledních let, kdy s podporou ministerstva zemědělství úspěšně brání všem pokusům o novelizaci tohoto zákona.

Rozhodování vlastníka o hospodaření v lesích výrazně omezil zákon č. 114 o ochraně přírody a krajiny, přijatý čs. parlamentem v době porevolučního nadšení v roce 1992. Tento zákon jednoznačně nadřadil zájmy ochrany přírody veškerému lidskému konání a jeho připravovaná novela v letech 2002/3 představovala nebezpečí dalších omezení hospodaření v lesích s vážnými ekonomickými dopady. Ve spolupráci s významnými představiteli soukromých vlastníků lesů K. Schwarzenbergem a J. Colloredo-Mannsfeldem jsme zorganizovali na dobříšském zámku seminář pod názvem „Přežijí lesy novelu zákona o ochraně přírody“, kde se nám podařilo přesvědčit pozvané zákonodárce i ministra L. Ambrozka o legitimitě našich požadavků. Řada našich připomínek k návrhu novely zákona byla posléze přijata a byli jsme přizváni i ke spolupráci na směrnici o zásadách hospodaření v lesích zařazených do soustavy Natura 2000. Jistá ochota pracovníků MŽP ke konstruktivní spolupráci pokračovala při přípravě metodického pokynu k vydávání závazného stanoviska orgánů ochrany přírody k lesním hospodářským plánům, o jehož dokončení zatím bezúspěšně usilujeme.

V této souvislosti je třeba připomenout i podobně zaměřenou akci „Fakta a mýty o českém lesním hospodářství“, kterou jsme uspořádali společně s lesnickou fakultou v prostorách Senátu v roce 2008 ve snaze seznámit především naše politiky se skutečným stavem našich lesů. Seminář se bohužel s příliš velkým zájmem zákonodárců nesetkal.

K náplni činnosti tajemníka SVOL patřila i spolupráce v mezinárodních sdruženích – FECOF (Evropská federace obec-

Ilustrační foto: Ing. Martin Kodeš

ních lesů), CEPF (Konfederace evropských vlastníků lesů), ELO (Evropský svaz vlastníků půdy), v posledních letech i účast na každoročních setkáních s představiteli rakouských a bavorských vlastníků soukromých lesů a na jednáních poradní skupiny Evropské komise „Lesnictví a kořek“. Objektivně hodnotit přínos našeho členství a účasti na jednáních těchto organizací není snadné, ani jejich vliv na dění a rozhodování v orgánech Evropské unie není podstatný.

Snad ještě pár slov k Národnímu lesnickému programu II., který měl udávat směr dalšího vývoje našeho lesního hospodářství a stát se základem příštích legislativních úprav. Zvolený způsob a postup projednávání jednotlivých témat je bohužel příliš zdoluhavý a složení Koordinační rady téměř vylučuje dosažení konsensu v zásadních otázkách. Ani přístup Ministerstva zemědělství nenaznačuje, že by se NLP II. mohl stát zásadním dokumentem při rozhodování o budoucnosti našich lesů.

Co říci závěrem? Myslím, že se mohu odvážit kladně hodnotit především počátky naší společné práce v průběhu devadesátých let, kdy se nám navzdory přežívajícímu negativnímu přístupu k jinému než státnímu majetku a jiné než úřední pravdě podařilo prosadit do nově tvořené legislativy celou řadu našich požadavků. Jsem přesvědčen, že bez našeho Sdružení a cílevědomé práce předsedy a všech členů výboru by dnes hospodaření v obecních a soukromých lesích bylo podstatně složitější.

Výrazným úspěchem posledních let i ekonomickým přínosem pro zúčastněné členy SVOL je společný obchod se dřevem, který zorganizoval a úspěšně řídí ing. Vovesný. K zvýšení propagace našeho Sdružení a lepší informovanosti o naší činnosti – a to nejen členů SVOL – přispívá již pátým rokem tento Zpravodaj, založený a redigovaný M. Růžkovou. V oblasti legislativní jsou však v posledních letech výsledky našeho snažení méně potěšující. Naše návrhy a požadavky se na ministerstvech i v parlamentu stále obtížněji prosazují a nemohu se ubránit pocitu, že podobně jako v celé naší společnosti, i v lesnictví ztrácí věcné argumenty a obecně prospěšná řešení na významu a rozhoduje se dle „politické vůle“, velmi často se zcela nejasným pozadím. V tomto ovzduší je pak pro SVOL, dobrovolné zájmové sdružení bez významného ekonomického vlivu, velmi nesnadné uplatnit a prosadit své názory.

Možná se mýlím a nespokojenost s výsledky práce posledních let souvisí spíše s mým pokročilým věkem a dlouholetým setrváním ve funkci. V každém případě upřímně přeji svému nástupci i všem členům SVOL (i já nadále zůstávám členem Komory soukromých lesů) více úspěchů ve snaze přiblížit podmínky hospodaření v lesích našim západním sousedům.

Ing. Ctibor Záruba

Dřevěná kniha jako koncepce hospodaření se státním lesním majetkem?

Tisková zpráva SVOL 7. 12. 2010

SVOL odmítá zásadním způsobem tzv. Dřevěnou knihu, kterou předložil ministr zemědělství na jednání tzv. kulatého stolu, poradního sboru ministra, dne 26. listopadu jako možnou koncepci hospodaření se státním lesním majetkem.

Jsmo toho názoru, že pokud bude nakládáno s lesy ve správě státního podniku LČR způsobem uvedeným v Dřevěné knize, může dojít velmi rychle ke zhoršení úrovně hospodaření ve státních lesích s dopadem na výchovu a kvalitu lesních porostů a následně i k ekonomické újme pro stát.

Dřevěná kniha podle našeho názoru nepředstavuje koncepci hospodaření, nýbrž ve své podstatě předznamenává likvidaci lesů ve vlastnictví státu. SVOL vždy preferoval a preferuje, i v Evropě dávno osvědčený, model vlastní správy lesního majetku, a to jak státního, tak nestátního, a v případě zadávání zakázek na lesnické činnosti jiným subjektům striktní oddělení těchto zakázek od prodeje dřeva. Prodej dřeva si realizuje vlastník lesa či jeho správce ve své režii a má tak přesnou kontrolu nad jeho množstvím a kvalitou. Sloučení zakázek na provede-

pokračování na str. 2. »

ní prací a prodeje dřeva do jedné zakázky může podle našeho názoru vést k zneprůhlednění nabídky a cen za jednotlivé práce resp. za dřevo.

Považujeme za nepřijatelné, aby hlavním cílem tzv. „koncepce“ bylo poskytnutí co nejvyššího stabilního finančního výnosu z lesa ve vlastnictví státu, to znamená maximálního zisku. Na finanční výnos ze státního lesa musí být kladen stejný důraz jako na zachování ostatních funkcí lesa, ochranu přírody, ale i podporu rozvoje venkova.

Setkání tří zemí

Zástupci majitelů soukromých a zemědělských lesů zemí z České republiky, Rakouska a Německa se sešli na schůzce na zámku v Dírné, kde byla projednávána situace v hospodaření v lesích zmíněných států. Iniciátorem těchto setkání, která se konají pravidelně od roku 2008, je předseda rakouského Sdružení majitelů zemědělských a lesních podniků Ing. Felix Montecucoli. Dnes už pravidelnými účastníky jsou pánové Lewis a pan Bauer za Sdružení bavorských majitelů lesů. Za německý svaz pánové F. Oettingen-Spielberg a S. Spann a za SVOL – Komoru soukromých lesů, páni Belcredi, Vovesný, Jelínek a Záruba.

Společná jsou stanoviska majitelů lesů k hospodářskému klimatu v Evropě, které přímo ovlivňuje hospodaření v lesích, výší těžby počínaje a podmínkami trhu se surovým dřívím konče. V roce 2007 začala série kalamit v lesích takřka v celé Evropě, která vlastně pokračovala až do letošního roku. V I. čtvrtletí roku 2007 dosáhly ceny dříví nejvyšší úroveň. Po strmém poklesu ve II. čtvrtletí a následující stagnaci se v letošním roce situace částečně zlepšila a výše cen dosáhla úrovně roku 2006.

U dřevozpracujících podniků je nyní pocítován nedostatek dřevní hmoty ke zpracování, zejména v Rakousku a v Německu. Největším dodavatelem je ČR a Polsko. Velké problémy jsou s přejímkou dřevní hmoty na skladech odběratelů. Není jednotná metoda přejímek a to jak množství, tak kvalitativní. Např. v Rakousku je naměřeno při množství přejímkách na pilách o 2 – 3 % dříví méně než v Bavorsku. Projevují se i snahy o elektronizaci kvalitativních přejímek dříví pro odstranění vlivu lidského faktoru při zařazení jednotlivých kusů dříví.

V ČR je situace nestátních majitelů lesů rozdílná od sousedních zemí. Projevuje se stále vliv 40-ti let zestátnění soukromých a obecních lesů v minulosti, které má za následek ztrátu zájmu drobných vlastníků lesa o hospodaření v něm a o jejich sdružování ke společnému hospodaření, které by pro ně bylo výhodnější. Též plocha lesa v majetku nestátních vlastníků je v naší zemi menší (40%) než v sousedním Rakousku (80%).

Zajímavým bodem programu byla informace o letošním průběhu kůrovcové kalamity a související situaci v Šumavském národním parku. Podle J. Vovesného dosáhla kůrovcová kalamita v ČR vrcholu v letech 2008 a 2009, v letošním roce došlo k výraznému zlepšení. Daleko horší je situace v ŠNP, kde odhad zpracování kůrovcového dříví v letošním roce je 400.000 m³ a dalších cca 600.000 m³ napadených stromů usychá v bezzásahových zónách, které jsou z části v bezprostřední blízkosti státní hranice ČR s Německem a Rakouskem.

O této situaci má v nejbližších dnech jednat smíšená pracovní skupina. Tajemník rakouského sdružení upozornil na skutečnost, že v posledních letech se objevuje kůrvec ve výšce až 1.300 m. Vlastníci tamních lesů se s problematikou potřeby zpracování napadeného dřeva dosud nesetkali a nebyli na to připraveni.

Jsme přesvědčeni, že současný stav u státního podniku LČR není dán vývojem, jak se uvádí v koncepci, ale chybnými rozhodnutími v minulosti.

Za nejslabší místo celého elaborátu pak považujeme část zabývající se způsobem kontroly nad prováděním zakázek. Zaměstnanec smluvního partnera nemůže sám vyplňovat základní dokument o evidenci dřeva. Při výměře lesa 1.500 – 2.000 ha, kterou má revírník LČR na starosti, a při jeho dalších pracovních úkolech je nemožné, aby vykonával důslednou kontrolu objemu vytěženého dřeva. Při použití harvesterových technologií je to jen

Zástupci zúčastněných zemí referovali o přípravách akcí pro Rok lesa 2011. V Rakousku a Bavorsku přípravy již značně pokročily a probíhají ve spolupráci ministerstev se sdruženími vlastníků lesů, představiteli dřevozpracujícího průmyslu a dalších lesnických organizací. O plánech ministerstva zemědělství a dalších lesnických institucí v ČR nejsou zatím podrobné informace. SVOL plánuje regionální setkání s veřejností. Zástupci Bavorska uvedli 3 hlavní cíle kampaně Roku lesa: zdůraznit význam lesa a jeho trvale udržitelné obhospodařování pro společnost, zvýšit vědomí o hodnotách lesa a dřeva jako nejvýznamnější obnovitelné suroviny a motivovat a integrovat všechny zainteresované organizace a skupiny ke společným aktivitám ve prospěch lesa a lesního hospodářství. Rakousko připravuje řadu akcí, jako výstavu o významu lesa v parlamentu, relace v rozhlase a publikace k tomuto tématu. Závěrem zdůraznil ing. Montecucoli význam spolupráce s dřevařským průmyslem, což podtrhl zástupce Bavorských státních lesů pan Bauer heslem: „Obhospodařování lesa umožňuje existenci dřevoprůmyslu“.

JUDr. Richard Belcredi
předseda Komory soukromých lesů

Optimalizace právní formy hospodaření na obecním lesním majetku

23. listopadu uspořádal SVOL v Kostelci nad Černými lesy pod záštitou Ministerstva zemědělství a Komory obcí Svazu měst a obcí České republiky odbornou konferenci zaměřenou na zhodnocení možností institucionálních či smluvních forem správy obecního lesního majetku. Cílem akce bylo pomoci starostům obcí, zvoleným do funkcí v říjnových komunálních volbách, při jejich rozhodování o vhodné formě správy obecního lesa.

Přednášky zástupců vysokých škol lesnických v Praze a v Brně, Výzkumného ústavu lesnického, Svazu měst a obcí, Rady združení vlastníků neštátních lesů Slovenska, kraje Vysočina, ale i dosavadní zkušenosti svých kolegů – starostů obcí, obecních správců a majitele soukromého lesa v Dymokurech, si přišla poslechnout téměř stovka účastníků; nechyběli mezi nimi představitelé krajských úřadů Středočeského, Libereckého, Olomouckého a kraje Vysočina.

Základní myšlenkou, která se prolínala mnoha referáty, bylo vnímání vlastnictví lesa jako dlouhodobého vkladu, znaku určitého postavení obce nebo města a významu pro jeho obyvatele, a to nejen v rovině sociálně-ekonomické, kdy lesní firmy obcí zaručují uchování finančního výsled-

iluze. Některé další možné způsoby kontroly uváděné v koncepci jsou v praxi zcela nereálné.

Dřevěná kniha ve svém závěru přirovnává způsob hospodaření státního podniku LČR k hospodaření Ředitelství silnic a dálnic, které je všeobecně považováno za synonymum korupce, předražených státních zakázek a nehospodářného nakládání se státním majetkem. Je to trefné, zarážející, nebo kouzlo nechtěného? Odpověď si dá každý sám.

Jaké řešení nabízí SVOL? „Prosadit úpravu zákona č.137/2006 Sb., o veřejných zakázkách, na podmínky v lesnictví,

nebo zakázky pro hospodaření v lesích z tohoto zákona vyvázat. To je ostatně i požadavek odborníků zpracovávajících koncepční materiál českého lesnictví Národní lesnický program II. Žádoucí by také bylo snížit současný rozsah vlastnictví lesů státem dokončením restitucí, zejména církevních, a arondací majetků soukromých, obecních a městských prodejem (směnou) státního lesa. Snížením výměry lesů státu na 40% se zvýší konkurenční prostředí na trhu lesnických činností i trhu se dřevem“, dodává předseda SVOL Kučera.

Záběry z konference o obecních lesích. Foto: Radoslav Bernat

ku v regionu pro jeho další rozvoj, nabídku pracovních příležitostí a s ní spojené udržení života na venkově, ale také významu obecního lesa jako rekreačního a zdravotního zázemí občanů a nositele řady dalších společenských, netržních funkcí (přírodoochranné, výchovné, vědecké atd.). Ty jsou odborníky považovány dokonce za ještě důležitější, i když se velké části obcí finančně bezprostředně nedotýkají, neboť obce dosud nenalezly způsoby, jak je začlenit do ekonomiky.

Vzhledem k tomu, že zvýšená návštěvnost lesa a obecně zvýšené užívání jeho funkcí může na druhé straně znamenat i výrazné újmny a škody na lesním majetku obce, doporučují odborníci i z tohoto důvodu uvážlivě zvolit takovou formu obhospodařování lesního majetku, při níž bude mít obec na aktivitě v lese přímý, nezprostředkovaný vliv.

Za velmi vhodný způsob obhospodařování menších obecních lesních majetků bylo označeno přímé obhospodařování lesního majetku vlastním zaměstnancem, či odborem města, u větších majetků založení obchodní společnosti se stoprocentní účastí města či obce s následným pronájmem obecního lesa této vlastní právnické osobě. Mezi základními atributy stanovení nájmu byly jmenovány produkční charakteristiky lesního majetku a intenzita lesní výroby s ohledem na omezení daná platnou legislativou, faktor času, volba úrokové míry, aspekty pozemkové renty, identifikace a hodnocení rizik. Vzhledem ke

změnám podílu úmyslných a nahodilých těžeb v důsledku kalamit by měl být nájem korigovatelný. Za prioritní by měl být považován stav a vývoj lesa z pohledu principů trvale udržitelného hospodaření. Zejména z tohoto důvodu byl za velmi rizikovou záležitost označen pronájem obecního lesa cizí osobě, jejímž posláním je dosažení maximálního zisku, nikoliv zvelebování obecního lesa.

Jako velmi dobrá možnost správy menšího lesa bylo prezentováno hospodaření prostřednictvím lesního družstva obcí či jiné formy sdružení vlastníků, a to nejen na konkrétních příkladech z České republiky, kde z historických důvodů nepatří právě k vyhledávanému způsobu hospodaření, ale také na příkladech ze Spolkové republiky Německo, kde má sdružování vlastníků lesů velkou tradici a patřičnou pozornost ze strany státní politiky.

Závěr konference vyzněl jednoznačně. Přístup zastupitelstva, rady a starosty obce při rozhodování o dalším nakládání s obecním lesním majetkem musí být vždy uvážlivý, nesmí zneužívat les pro volební kampaně a partikulární zájmy. Samotnému rozhodování o formě správy lesa musí vždy předcházet hlubší rozbor problému v týmu složeném z odborníků.

Zhodnocení institucionálních a smluvních forem správy lesního majetku z hlediska obce jako vlastníka lesa přinášíme na str. 7, 8.

Krátké ohlédnutí za výsledky OSY I. a OSY II. Programu rozvoje venkova

Ač se „rychle“ blíží závěr roku 2010 a mnozí již žijeme novými plány na období, které nás čeká, pojďme se společně na chvíli zastavit a podívat se, co nám přinesla první polovina platnosti Programu rozvoje venkova 2007 – 2013 ve výše uvedených osách.

OSA I.

Opatření - Investice do lesů (lesní technika, technické vybavení provozoven, lesnická infrastruktura)

I. Lesní technika

a) pořízení strojů

II. Technické vybavení provozoven

a) technické vybavení provozoven

III. Lesnická infrastruktura

a) výstavba, modernizace, rekonstrukce a celkové opravy lesních cest nad 2 m šíře včetně souvisejících objektů

b) výstavba, modernizace, rekonstrukce a celkové opravy zařízení upravujících vodní režim v lesích, včetně souvisejících objektů

c) výstavba, modernizace, rekonstrukce a celkové opravy ostatních infrastrukturních objektů a zařízení sloužících lesnímu hospodářství

Tabulka 1: Stav opatření k 30. 9. 2010

Opatření Osy I.	I. a)	II. a)	III. a)	III. b)	III. c)	Celkem
Zaregistrované projekty (ks)	1 238	77	491	64	7	1 877
Částka za zaregistrované projekty (Kč)	820 150 935	86 233 795	1 449 289 119	181 367 354	10 739 243	2 553 199 918
Schválené projekty (ks)	419	30	170	12	1	632
Částka za schválené projekty (Kč)	250 341 966	33 967 484	450 054 941	22 671 260	637 572	757 673 223
Podané žádosti o proplacení (ks)	319	21	99	5	1	445
Částka za podané žádosti o proplacení (Kč)	178 678 890	18 392 113	254 596 790	6 199 178	637 387	458 504 359
Proplacené projekty (ks)	251	12	64	4	1	322
Proplaceno (Kč)	146 441 929	5 924 912	174 855 505	5 499 186	637 387	333 358 919

Tabulka 2: porovnání jednotlivých kol

Opatření Osy I.	2. kolo	5. kolo	8. kolo
Počet zaregistrovaných projektů	457	724	696
Částka za registrované projekty	722 489 703	901 662 587	929 047 628
Počet schválených projektů	253	379	333
Částka za schválené projekty	320 995 659	436 677 564	323 224 750
Úspěšnost žadatelů	55,40%	52,30%	48,00%

Tabulka 3: porovnání regionů k 30. 9. 2010

RO SZIF	PHA	ČB	ÚL	HK	BR	OL	OP
Počet zaregistrovaných projektů	205	623	51	183	444	265	106
Počet schválených projektů	79	198	17	55	150	102	31

OSA II.

Opatření – Obnova lesního potenciálu po kalamitách a podpora společenských funkcí lesů

I. Obnova lesního potenciálu po kalamitách a zavádění preventivních opatření

a) obnova lesního potenciálu po kalamitách

b) zavádění preventivních opatření v lesích a odstraňování škod způsobených povodněmi

II. Neproduktivní investice v lesích

a) zvyšování společenské hodnoty lesů

Tabulka 4: Stav opatření k 22. 10. 2009

Opatření Osy I.	I. a)	II. a)	III. a)	III. b)	III. c)	Celkem
Zaregistrované projekty (ks)	1 238	77	491	64	7	1 877
Částka za zaregistrované projekty (Kč)	820 150 935	86 233 795	1 449 289 119	181 367 354	10 739 243	2 553 199 918
Schválené projekty (ks)	419	30	170	12	1	632
Částka za schválené projekty (Kč)	250 341 966	33 967 484	450 054 941	22 671 260	637 572	757 673 223
Podané žádosti o proplacení (ks)	319	21	99	5	1	445
Částka za podané žádosti o proplacení (Kč)	178 678 890	18 392 113	254 596 790	6 199 178	637 387	458 504 359
Proplacené projekty (ks)	251	12	64	4	1	322
Proplaceno (Kč)	146 441 929	5 924 912	174 855 505	5 499 186	637 387	333 358 919

Tabulka 5: porovnání jednotlivých kol

Opatření Osy II.	3. kolo	6. kolo
Počet zaregistrovaných projektů	134	188
Částka za registrované projekty	258 646 398	304 505 823
Počet schválených projektů	115	104
Částka za schválené projekty	214 656 356	128 638 764

Tabulka 6: porovnání regionů k 22. 10. 2009

RO SZIF	PHA	ČB	ÚL	HK	BR	OL	OP
Počet zaregistrovaných projektů	93	44	18	79	56	30	2
Počet schválených projektů	26	27	11	23	18	10	1

Co říci stručně k výsledkům? Snad jen – poučili jsme se, že zadarmo skutečně nic není. Ověřili jsme si, že jako vlastníci a správci lesních majetků umíme „sáhnout“ a vhodně využívat finanční zdroje z EU a národních zdrojů, které jsou nemalým „pomocníkem“ v našem hospodaření.

Pravdivost tvrzení můžeme vidět v následující tabulce, která nám ukazuje náš zájem o uskutečňování PRV 2007 – 2013 v jedenáctém kole opatření I. 1. 2 Investice do lesů.

Opatření	Zaregistrované projekty	Požadováno (Kč)
I. 1. 2. 1	586	157 027 221
I. 1. 2. 2	75	91 944 667
I. 1. 2. 3. a)	177	429 861 622
I. 1. 2. 3. b)	60	183 912 894

Jedenácté kolo je „traťovým rekordem“ vzhledem k alokovaným finančním prostředkům, které činí 350 mil. Je zřejmé, že opět bude vykryta cca 1/3 žadatelů. Nenechme se ale odradit naším případným neúspěchem a určitě chtějme využít existence PRV 2007 – 2013 co možná nejvíce i v roce 2011. K tomuto účelu potřebujeme znát Harmonogram příjmů žádostí, abychom se mohli v dostatečném předstihu připravit. Jak bude vypadat?

Harmonogram příjmu žádostí na rok 2011

Jarní kolo příjmu žádostí – únor/březen 2011

- I. 1. 1. 3 Založení porostu rychle rostoucích dřevin pro energetické využití
- I. 1. 3. 2 Zahájení činnosti mladých zemědělců
- I. 1. 3. 2 Spolupráce při vývoji nových produktů, postupů a technologií (resp. inovací) v potravinářství
- III. 2. 2 Ochrana a rozvoj kulturního dědictvíIV. 1. 2 Realizace místní rozvojové strategie

Letní kolo příjmu žádostí – červen 2011

- I. 1. 1 Modernizace zemědělských podniků
- I. 1. 3 Přidávání hodnoty zemědělským a potravinářským produktům
- I. 3. 1 Další odborné vzdělávání a informační činnost
- II. 2. 4 Obnova lesního potenciálu po kalamitách a podpora společenských funkcí lesů
- III. 1. 1 Diverzifikace činností nezemědělské povahy
- III. 1. 3 Podpora cestovního ruchu
- IV. 1. 2 Realizace místní rozvojové strategie
- IV. 1. 2 Realizace projektů spolupráce

Podzimní kolo příjmu žádostí – říjen 2011

- I. 1. 2 Investice do lesů
- I. 1. 4 Pozemkové úpravy
- I. 3. 4 Využívání poradenských služeb
- III. 1. 2 Podpora zakládání podniků a jejich rozvoje
- III. 2. 1 Obnova a rozvoj vesnic a občanské vybavení a služby
- IV. 1. 2 Realizace místní rozvojové strategie

Takto byl Harmonogram příjmů žádostí na rok 2011 projednán a schválen na 9. zasedání Monitorovacího výboru PRV dne 11. 11. 2010. Zimní čas je pro některé z nás dlouhý – zkrátme si ho třeba tím, že budeme přemýšlet o nových projektech, do kterých se „pustíme“.

Ing. Jan Kalafut
předseda Regionální organizace SVOL Jihočeského kraje,
zástupce SVOL v MOV PRV, jednatel Správy lesů města Tábora s. r. o.

Rozhovor

Nejpočetnější skupinou ve SVOLu jsou majitelé, resp. správci lesního majetku o velikosti od 100 do 500 ha; představují čtyřicet tři procenta všech členů. Požádali jsme proto jednoho z nich, soukromého majitele pana Ing. Lubomíra Pinkavu ze severní Moravy, aby se s námi podělil o zkušenosti se správou vlastního lesa.

Můžete čtenářům Zpravidaje stručně představit lesní majetek, na kterém hospodaříte?

V současné době vlastníme 140 ha lesa a 130 ha polností. Polnosti většínou pronajímáme. Lesní majetek je téměř souvislý, skládá se z jedné větší části cca 100 ha a dvou částí zhruba po 20 hektarech, které se nacházejí ve vzdálenosti do 2 km. Lesní majetek tvoří hospodářské lesy, z 90% se jedná o starší smrkové porosty.

Začínali jsme doslova s tím jedním hektarem od rodičů, po listopadu jsme zakoupili největší část cca 70 ha, postupně jsme přikupovali další lesy a zalesňovali zemědělské půdy, kde to ekonomicky celkem dobře vychází.

Naše firma donedávna stála tzv. na čtyřech nohách: lesnictví, pronájem nemovitostí, zemědělství a potravinářský průmysl (restaurace, zpracovna brambor – tuto činnost jsme ukončili). Když nejsou dobré ceny dřeva, máme i jiné zdroje. Zabýváme se i pěstováním plantáží vánočních stromků, ale už jen v menším rozsahu než když jsme začínali. Pokud jde o myslivost, máme společenstevní honitbu, kterou provozujeme dva, což je ideální, protože si zvěř ve svém lese regulujeme sami.

Kolik má Vaše firma zaměstnanců?

Pokud jde o lesnictví, nemáme žádné zaměstnance. Pěstební činnost si děláme sami, podílí se na tom celá nejbližší rodina. Počítáme doslova každou korunu, snažíme se o maximální efektivitu. Na těžbu a přibližování si najímáme živnostníky z regionu.

Vychováváte si ve Vaší rodinné firmě svého nástupce?

No, bohužel si musím postesknout, to je právě jeden z důvodů, proč jsme byli nuceni některé aktivity ukončit nebo omezit. Synové jsou profesně úplně někde jinde – jeden se zabývá informačními technologiemi a druhý je právník; a své profesi kvůli lesu neopustí. Já budu lesy držet

do poslední chvíle, nepočítám s důchodem, práce v lese je pro mě koníčkem.

Jaké způsoby hospodaření využíváte?

V našich podmínkách maximálně využíváme přirozenou obnovu. Je to ekonomické. Když se porosty dobře rozpracují, vývoj dobře pokračuje a navíc ještě stát resp. kraj nějakou korunu přidá. Přirozená obnova činí 70 %. Sázíme maximum smrku, podíl melioračních dřevin dodržujeme podle zákona. To víte, hlídá se ekonomika. Je krásné sázet listnáče, ale ten zatracovaný smrk má za prvé neskonale nižší náklady a za druhé je po něm poptávka. A jiný příjem z lesa než prodej dřeva v podstatě vlastník nemá.

Pokud jde o prodej dřeva, jsme vzhledem ke své velikosti regionální firma a hospodářství řešíme doslova ve vesnicích. Dodáváme na místní 2 malé pily a něco obchodujeme i přes SVOL, prodáváme pochopitelně na odvozním místě. Všechnu vlákninu, kterou jsme dříve dodávali do celulóžky, dáváme na palivo, tam je podle mého obrovská perspektiva.

Máte na Vašem majetku problémy s václavkou případně s kůrovcem?

Václavka je u nás v normálu, větrné kalamity se našemu majetku vyhnuly a pokud jde o kůrovce, ten je podle mého názoru otázkou pořádku v lese. Když člověk nemá špatné sousedy a sám se o les stará tak, jak má, problémy s kůrovcem nemá.

Říkal jste, že se zabýváte zalesňováním zemědělské půdy. Využíváte dotace z Programu rozvoje venkova?

Ročně zalesňujeme 3-4 ha, celkem jsme už zalesnili 20 ha zemědělské půdy. Dotace na tuto činnost samozřejmě využíváme. I když je administrativa spojená s podáním žádosti poměrně velká – je třeba zajistit doklady o vlastnictví pozemků, zpracování projektu zalesnění, souhlas státní správy lesů a ochrany přírody, vynětí ze zemědělského půdního fondu, stanoviska o všech sítích na pozemcích, zajištění územního rozhodnutí podle stavebního zákona, prohlášení pozemků za PUPFL až po vlastní podání žádosti na zemědělskou agenturu, určitě to stojí za tu námahu. Přístup státní správy v naší oblasti k zales-

ňování zemědělských půd je podle mého názoru vstřícný a renta za vynětí ze zemědělského půdního fondu 8.500 Kč/ha po dobu 15 let je zajímavá. Která plodina dává dlouhodobě výnos 8.500 Kč z hektaru? A po těch 15 – 20 letech už bude v lese nějaká ta biomasa z prořezávek.

Vyžíváte pro zpracování žádosti služeb privátních nebo akreditovaných poradců?

Ne, snižujeme náklady. Všechno si dělám sám, přípravu na dotaci, veškerou administrativu. Jen projekt zalesnění samozřejmě zpracovávám se svým odborným lesním hospodářem, protože nejsem lesák, ale mým oborem je zemědělství.

Jak se díváte na počiny některých neziskových organizací, které vykupují lesy s cílem vytvářet z nich pralesy?

Podle mého názoru lidé (asi až na nějaké výjimky) nechtějí chodit do pralesa, brodit se nepřístupnými hvozdy a bát se, že přijdou k úrazu. Moje lesy se nacházejí na venkově, velké městské aglomerace jsou sice daleko, ale vzhledem k tomu, že jsou dobře dostupné, jsou hojně navštěvovány turisty a houbaři. Z vlastní zkušenosti vím, že většina lidí chce chodit po čistém, uklizeném, vzrostlém lese a sbírat houby. Pak samozřejmě dochází i k takovým extrémům, že si návštěvníci stěžují na činnost těžařů a třeba i větve na lesní cestě.

Co říkáte současnému lesnictví?

Dříve nebo později je jediné řešení státní lesy zprivatizovat. Příležitost bude, až nebude mít stát na důchody. Vezměte si toto, čtyřicet procent lesů je v soukromých a obecních rukách a o těch se vůbec neví, žijí svým životem, zaměstnávají lidi, vůbec se o ni ch nemluví, protože všechno šlape. A pořád se mluví jen o tom jednom státním podniku. Kdyby to nebylo tak vážné téma, bylo by to až legrační.

A na závěr našeho povídání. Před deseti lety jste vstoupil do SVOL. Co Vás k tomu motivovalo? Splnilo členství Vaše očekávání? Co byste v jeho nabídce uvítal?

Určitě je to přínos, minimálně zdroj informací. Tahem na branku je společný

obchod se dřevem. Taky jsem se v letošním roce zapojil. Velmi přínosné jsou odborné exkurze do zahraničí, zvláště do „německých“ zemí, které pořádáte. Třeba loňská exkurze do Rakouska zaměřená na biomasu - moře informací a zkušeností; hodnotím velmi pozitivně.

Co v nabídce SVOL chybí?

Ted' skutečně nevím, jsem spokojen, ale tématem pro příští generace je podle mého mínění snížení doby obmýtlí lesních porostů sázených na zemědělských půdách, kde je hniloba u 50 – 60letých porostů daleko větší než u stotřicetiletých porostů na kvalitních lesních půdách.

Děkujeme za rozhovor.

Ptala se Marie Růžková

Exkurze do městských lesů Hradec Králové po 100 letech

Dne 7. října se konala exkurze do lesů královéhradeckého věnného města při příležitosti 100 let od vycházky České lesnické společnosti při jejím sjezdu v roce 1910.

Zástupci stavu lesnického, ale i další účastníci akce, zanechali svá vozidla na parkovišti Flošna u nově postaveného letního koupaliště, odkud byli odváženi vláčkem na zahájení setkání do sálu „Adalbertina“, který lemovaly fotografie královéhradeckých lesů. Činnost společnosti Městské lesy Hradec Králové na tomto majetku připomínala vystavená novoroční přání (tematické pohledy do lesů) od roku 1991.

Moderování a představení hlavních hostů se zhostil předseda SVOL Ing. František Kučera. K doplnění slavnostní atmosféry zadala na lesní rohy hudební skupina Markazíni.

Po přečtení výtahu ze zápisu pochůzky České lesnické společnosti z roku 1910 se ujal slova primátor města Ing. Otakar Divíšek. Uvítal hosty vřelými slovy a připomenul historii hospodaření v lesích města Hradec Králové, která se datuje již od roku 1307, kdy město získalo lesy jako dar od římského krále Albrechta. Dále připomněl různá období ztrát a získávání zpět tohoto rozsáhlého majetku až do doby zřízení příspěvkové a později akciové společnosti. Také vyzvedl způsoby obhospodařování lesů s ohledem na potřeby návštěvníků lesů.

Následoval referát Ing. Pavla Kyzlíka o významných osobnostech působících v Městských lesích Hradec Králové a pojednání o významu České lesnické společnosti v období před 100 lety a dnes. Ředitel akciové společnosti Ing. Zdeněk Petřík informoval o souboru činností současné společnosti a ocenil výbornou a v dnešní době nevšední spolupráci s majitelem lesů – Statutárním městem Hradec Králové.

Po přestávce následovala sekce odborných příspěvků zahájená Ing. Milanem Zerzánem, vedoucím výroby akciové společnosti, který se věnoval obnově zdejších převážně borových porostů do doby prvních výchovných zásahů. Příspěvek Radomíra Charváta, ředitele Lesního družstva Vysoké Chvojno, zhodnotil principy výchovy borových porostů a shrnul praktické zkušenosti s porosty po sněhové kalamitě, která zdejší oblast postihla v lednu 2010.

Odbornou část semináře uzavíraly referáty taxátorů, a to Ing. Pavla Pavliše, zastupujícího zpracovatele LHP platného v období 1995 až 2005, a Ing. Radka Jůzy, zaměstnance akciové společnosti Městské lesy Hradec Králové, jakožto zpracovatele současné platného LHP. V referátech zazněly konkrétní údaje o zastoupení hospodářských souborů, o současném a cílovém zastoupení dřevin a o zastoupení věkových tříd na tomto majetku.

Po obědě účastníci semináře nasedli do přistavených autobusů a přesunuli se do zdejších lesů, aby shlédli a porovnali současný stav s dochovaným popisem stavu vytipovaných porostů uvedeným před 100 lety. Jednalo se o čtyři zastávky s ukázkou různého stavu porostů s různým stavem rozpracování s definovanými cíli. Na každém místě probíhala diskuze o daném tématu. Také zde byla ukázka půdní sondy s dobře viditelnými půdními horizonty.

Po ukončení venkovní exkurze se společnost přesunula k nově zrekonstruovanému objektu Mazurova chalupa, kde bylo připraveno občerstvení a dán prostor k závěrečné diskuzi.

Děkujeme všem za hojnou účast.

Ing. Milan Zerzán
vedoucí výroby Městské lesy
Hradec Králové, a. s.

Společné foto účastníků exkurze do královéhradeckých lesů po 100 letech od vycházky ČJL. Foto: archiv SVOL.

Ve zkratce

- 5. října se konalo pravidelné zasedání republikového výboru SVOL. Jeho hlavním bodem byla příprava schůzky představitelů SVOL s ministrem životního prostředí, setkání s ministrem obrany, aktuální vývoj projednávaných klíčových akcí Národního lesnického programu a podmínky tendrů vyhlášených státním podnikem Lesy České republiky na lesnické činnosti a prodej dříví při pni na rok 2011. Součástí programu byl návrh akcí SVOL pro příští rok a plnění plánu společného obchodu dřívím členů SVOL. Jednou z diskutovaných otázek bylo i stažení technické novely zákona o lesích zavádějící mimo jiné další povinnosti OLH, kterou předložilo Ministerstvo zemědělství do meziresortního připomínkového řízení v polovině září a na základě četných připomínek ji stáhlo z projednávání.

- 19. října se uskutečnilo regionální zasedání SVOL Ústeckého kraje. Obsahem jednání bylo zhodnocení exkurze na Šumavu (podrobnosti na str. 6), průběžné plnění rozpočtu regionu v letošním roce, informace z činnosti republikového SVOL a z činnosti regionu. Velkým zklamáním skončilo jednání požádanou radou Ústeckého kraje o nezbytných krocích pro zabezpečení „Programu obnovy Krušného hor“, na němž SVOL také participoval.

- Evropská komise vznesla námitku proti stávajícímu systému podpory lesních hospodářských plánů. V roce 2004 byla tato zařazena do skupiny notifikace stávajících podpor v oblasti zemědělství. V současné době EK namítá, že se nejedná o podporu zemědělství, ale o poskytování technické pomoci. V těchto případech nemůže být příjemcem vlastník, ale poskytovatel služby. V stávajícím režimu dobrou pouze dotace na LHP s platností od 1.1.2010, které jsou již většinou proplacené. Na jednání 5. listopadu prezentovalo Ministerstvo zemědělství tři možné varianty dalšího postupu. SVOL podporuje následující alternativu: LHP nebude dotováno, vlastník si nechá LHP zpracovat a schválit, digitální data dle standardu ISLH pak prodá ÚHÚLu (cena by se mohla pohybovat ve výši dotace, bude zpracována kalkulace, v rámci úsporných opatření je pravděpodobné spíše snížení sazby). O této variantě bude MZe dále vyjednávat tak, aby výkup dat od vlastníků lesů byl možný již v 2. pololetí 2011.

- Na základě výzvy Ministerstva zemědělství připomínkoval SVOL v měsíci listopadu návrh novely vyhlášky č. 55/1999 Sb., o způsobu výpočtu výše újm nebo škody způsobené na lesích. Podle názoru SVOL je novela kvalitativním posunem pro vyčíslení škody a újm na lese, neboť stávající znění doplňuje i o faktory významné pro vlastníky a správce lesních majetků, které dosavadní úprava neřešila, např. škody při vynucené změně způsobu hospodaření (změna obmýtlí, zakmenění, dřevinné skladby, snížení hodnoty lesního majetku, omezení komerčního využití dřevních i nedřevních produktů, ocenění lesních těžebních zbytků, lesních plodů, atd.). Pozitivní posun objektivnějšího

vyčíslení škody a újm vidí SVOL i v oblasti škod způsobených zvěří, zároveň však považuje za vhodné implementovat do novely výpočet škod na lesích, které jsou doposud uvedené jen ve vyhlášce č. 335/2006 Sb. Při aplikaci škod dle vyhl. 335/2006 Sb. byly zjištěny chyby a nepřesnosti; pro mnohé vlastníky je překážkou pro uplatňování nároku nepřiměřená a neadekvátní administrativní náročnost. SVOL proto navrhuje rozšířit vyhlášku 55/1999 Sb. o stupny, které výše uvedené chyby odstraňují.

- 17. listopadu uspořádala partnerská organizace SVOL Konfederace evropských vlastníků lesů CEPF v Bruselu již tradiční Den pro své členy. Za SVOL se zúčastnili J. Bartoň-Dobenín a ing. Janský. V letošním roce se Members Day zabýval Strategií Evropské unie do roku 2020 a přínosem evropských lesů v těchto klíčových oblastech: reforma Společné zemědělské politiky, národní strategie pro obnovitelnou energii, Zelená kniha o ochraně lesů, Mezinárodní rok lesů. Prezident CEPF uvedl, že stávající dokumenty předpokládají omezení využívání produkce lesů do roku 2050 na 50% současné úrovně, což je v rozporu se současným přínosem trvale udržitelného hospodaření v lesích pro snížení negativních aspektů změny klimatu. Zástupce DG Envi kontroval, že období 2013-2020 bude zaměřeno na zvyšování ekonomické efektivity hospodářství a zároveň plnění zvýšených ekologických nároků. Hlavní přínos lesnictví by měl spočívat ve využívání dřeva jako obnovitelného materiálu a přínosu lesa pro zlepšení kvality ekosystémů. Agenda strategie využívání lesních zdrojů by měla být uzavřena v červnu 2011.

- 24. listopadu se zúčastnil 2. místopředseda SVOL ing. Janský dalšího zasedání přípravného výboru mezinárodní soutěže Mladí lidé a evropské lesy (YPEF 2010/2011). Národní kola soutěže se uskuteční v květnu až červnu 2011. Vítězové národních kol se utkají na celoevropském stupni soutěže v září 2011 v Polsku. Hlavním cílem je osvěta o evropských lesích, s důrazem na jejich biodiverzitu a trvale udržitelné hospodaření. V České republice proběhne v letošním školním roce národní kolo v rámci Ekologické olympiády tematicky zaměřené na lesní ekosystémy, hlavním pořadatelem je Český svaz mladých ochránců přírody. Na přípravě soutěže se významnou měrou podílí Ministerstvo zemědělství a Sdružení lesních pedagogů.

- Sdružení PEFC Česká republika zahájilo proces veřejného připomínkování revidované dokumentace Českého systému certifikace lesů (CFCS). Cílem revize CFCS, která se provádí v pětiletých intervalech, je implementace nových vědeckých poznatků, závěrů ministerských konferencí o ochraně lesů, mezinárodních konvencí vztahujících se k obhospodařování lesů, požadavků národní legislativy a praktických zkušeností z dosud prováděné certifikace. Návrh dokumentace CFCS určený k veřejnému připomínkování je výsledkem práce členů technické komise zastupujících různé zájmové skupiny.

Dokumenty určené k veřejnému připomínkování jsou dostupné na webové stránce www.pefc.cz. Připomínky, návrhy a komentáře k předloženým dokumentům je možné zasílat písemně na adresu PEFC Česká republika nebo emailem na info@pefc.cz do 20. ledna 2011.

Marie Růžková

Právní poradna

JUDr. Ing. Martin Flora, Dr.

Je nutné v případě rekreačních staveb na lesních pozemcích plochu pod stavbou trvale, či dočasně odejmout z PUPFL, čili udělat stavební pozemek, zastavěnou plochu? Pokud ne, jak by tyto plochy pod stavbami měly být označeny v LHP či LHO?

Přes to, že jednou z mimoprodukčních funkcí lesů je funkce rekreační, lze pozemky pod rekreačními stavbami jen obtížně označit za pozemky související s lesem nebo sloužící lesnímu hospodářství. Proto je obtížné možné považovat je za pozemky určené k plnění funkcí lesa ve smyslu § 3 lesního zákona. Jejich uvolnění pro výstavbu rekreačních objektů má proto charakter uvolnění pro jiné využití ve smyslu § 15, odst. 1 lesního zákona, a je podmíněno rozhodnutím o odnětí plnění funkcí lesa. Platí tedy, že výstavba nových rekreačních objektů na pozemcích určených k plnění funkcí lesa je možná pouze po předchozím vydání rozhodnutí o odnětí dle § 16 lesního zákona. V případě již existujících rekreačních objektů, které se nachází na pozemcích evidovaných v katastru nemovitostí jako lesní pozemky, popř. pozemky jiného typu, ovšem s evidovaným způsobem ochrany „pozemky určené k plnění funkcí lesů“, je situace složitější. Jisté je pouze to, že pozemky pod těmito stavbami nesplňují zákonné znaky pozemků určených k plnění funkcí lesa, to však samo o sobě nemusí znamenat, že existující stav je protiprávní. Zápis údaje o druhu pozemku v katastru nemovitostí má totiž evidenční povahu (samotný stav zápisu v katastru nemovitostí není pro posouzení příslušnosti pozemků mezi pozemky určené k plnění funkcí lesa právně významný, významné je faktické naplnění znaků uvedených v § 3 lesního zákona). Při posouzení otázky legality rekreační stavby a případných dalších důsledků, které z toho mohou vyplynout (včetně odstranění stavby), je významné především to, zda stavba byla zřízena v souladu s právními předpisy platnými v době jejího zřízení, či nikoliv.

Vlastník či investoři staveb jsou povinni provést na svůj náklad nezbytně nutná opatření, kterými jsou jejich pozemky, stavby a zařízení zabezpečeny před škodami způsobenými zejména sesuvem půdy, padáním kamenů, pádem stromů atd. V praxi se řeší nejčastěji ohrožení pádem stromů. Co se v tomto případě myslí pod pojmem nezbytně nutná opatření.

Lesní zákon ani jiný prováděcí předpis obsah pojmu „nezbytně nutná opatření“ nijak nevymezuje. Legislativce však

měl zjevně na mysli jakákoliv technicky proveditelná opatření, která budou mít za následek snížení rizika vzniku škody na nemovitosti na rozumně dosažitelné minimum. V případě ochrany nemovitosti před škodou, která může být vyvolána pádem stromu, může být takovým opatřením samozřejmě především odstranění stromu, v úvahu však připadá i jeho odborné prořezání, popř. ukotvení těch jeho částí, které hrozí pádem, prostředky používanými běžně u dřevin rostoucích mimo les. Za optimální je možno označit stav, kdy se o konkrétní podobě „nezbytně nutných opatření“, jakož i o tom, kdo a za jakých podmínek tyto opatření provede, vlastník nemovitosti a vlastník lesa vzájemně dohodnou. V případech (bohužel relativně častých), kdy k dohodě nedoje, pak rozsah a způsob zabezpečovacích opatření stanoví v souladu s ustanovením § 22, odst. 1 lesního zákona svým rozhodnutím orgán státní správy lesů, popř. jiný orgán příslušný podle zvláštních právních předpisů (např. drážní úřad).

Odpovědi zpracoval:
JUDr. Ing. Martin Flora, Dr.
Mendelova univerzita v Brně

Implementace Natury 2000 ve střední a východní Evropě

Ve dnech 21. – 22. října proběhla v estonském Tallinu konference, která si dala za cíl zhodnotit dosavadní situaci ve vyhlášení soustavy Natura 2000, proces tvorby plánů péče i systém vyplácení náhrad vlastníkům pozemků. Pořadatelem byla Unie soukromých lesů Estonska (EPFU) a Konfederace evropských soukromých lesů (CEPF) ve spolupráci s Ministerstvem životního prostředí Estonska a Centrem pro investice v životním prostředí Estonska. Cílem akce byla i výměna zkušeností s procesem implementace N 2000 v ostatních zemích EU.

Rozsah soustavy N 2000 v evropských zemích

V současné době je v Evropě do soustavy N 2000 zařazeno 15 – 20 % lesů. Lesy představují 50 % celkové výměry soustavy N 2000, zemědělská půda tvoří 25 %, zbytek představují mořské ekosystémy a ostatní plochy. Nejvíce zatíženou zemí je Slovinsko - v lesích je umístěno 71 % lokalit N 2000, t. j. 42 % plochy lesů Slovinska (72 % lesů v zemi je soukromých). V Estonsku je do soustavy N 2000 zařazeno 18 % výměry lesů, v České republice cca 30 % lesů.

Stav implementace N 2000 v evropských zemích

Konference se zúčastnil pan Stefan Leiner, předseda oddělení N 2000 v DG Environment Evropské komise. Konstatoval, že se EU nepodařilo dosáhnout stanoveného cíle v oblasti biodiverzity do roku 2010 a proto přijala novou strategii biodiverzity do roku 2020 s cílem zastavit pokles biodiverzity.

Dle zpráv z členských států EU jsou v současné době podmínky pro chráněné druhy a stanoviště ve vyhlášených lokalitách soustavy N 2000 nepříznivé - v roce 2009 bylo pouze 17 % druhů a lokalit v dobrém stavu. Údaj je velice zarážející, neboť do národních seznamů měly být zařazovány pouze lokality, kde jsou chráněné druhy a stanoviště v příznivém stavu. Do roku 2020 je cílem EU nejen udržení

Z exkurze na majetku soukromého vlastníka lesa v Estonsku.
Foto: Ing. Stanislav Janský.

současného stavu ekosystémů, ale jejich zlepšení.

EU schválila národní seznamy soustavy Natura 2000, založila fondy pro spolufinancování, členské státy zajišťují vyhlášení jednotlivých lokalit. Nastává doba naplňování cílů ochrany – přesné vymezení lokalit, vyhlášení statutu ochrany (chráněná území, smluvní ochrana), tvorba a realizace plánů péče.

Role vlastníků lesa a sdružení vlastníků lesa v další fázi implementace N 2000

V procesu přípravy soustavy N 2000 byla ve většině států opomíjena komunikace s vlastníky půdy. Jejich absence při vytváření návrhu lokalit, popř. nedostatečná komunikace má za důsledek zpomalení procesu vyhlášení. Ve většině států je systém financování a vyplácení náhrad vlastníkům administrativně velice náročný, proces vyhlášení realizace navrhovaných plánů péče na nestátních majetcích je mnohdy blokováno.

Většina navržených lokalit splňuje představy ochrany přírody díky dlouhodobé péči a řádnému hospodaření vlastníků lesa. Bylo konstatováno, že bez komunikace s nimi, vysvětlení záměrů, implementace jejich zkušeností a shodě na návrhu plánu péče, který by nejen respektoval zájmy ochrany přírody, ale i respektoval potřeby společnosti a oprávněné požadavky vlastníka, nemůže vzniknout systém, který by byl funkční. Celý proces se dostal do fáze, ve které bez spolupráce s vlastníky není možné zajistit efektivní ochranu a zlepšení stavu chráněných území.

Role vlastníka lesa

Zástupci majitelů lesů zdůraznili, že musí být respektovány odborné znalosti a dlouholeté praktické zkušenosti vlastníka lesa, že musí být nalezena shoda na formě a způsobu ochranných opatření (plánech péče) a na výši poskytované náhrady újmy a nákladů na realizaci navrhovaných opatření.

Role sdružení vlastníků lesa

Sdružení vlastníků lesa pak mohou být prostředníkem při jednání mezi orgány ochrany přírody, ekologickými organizacemi a vlastníky pozemků, mohou spolupracovat na vytváření zásad plánů péče při ochraně druhů a stanovišť, se znalostí místních poměrů mohou obhajovat respektování společenských potřeb a práv vlastníků lesa, spolupracovat při vytváření systému výpočtu náhrad, nebo zajišťovat technickou pomoc vlastníkovi při vyplácení náhrad.

Natura 2000 v Estonsku

Lesnatost Estonska je 51 %. Stát vlastní 53 %, z toho 17 % je navrženo k další privatizaci, obce vlastní 3 %, soukromé lesy činí 44 %. Průměrná velikost soukromých majetků je 1 – 4 ha. Hlavní dřeviny jsou borovice 32 %, smrk 23 %, bříza 22 %. V Estonsku je vyhlášeno 70 617

ha lesa s požadavkem na omezení hospodaření, 19 384 ha území se speciálním managementem, celkem je do soustavy N 2000 zařazeno 90 000 ha.

Vlastník lesa má možnost žádat o náhradu újmy z Programu rozvoje venkova, administrativu a kontroly zajišťuje Centrum pro soukromé lesy (PFC). Jsou stanoveny dvě sazby náhrad:

- 110 EUR/ha ročně - pro kategorii lesů s omezením hospodaření a ve zvláště chráněných územích,
- 60 EUR/ha ročně - pro kategorii lesů se speciálním způsobem hospodaření.

Platba je však podmíněna venkovním vyznačením hranic lokalit N 2000 a vlastník musí hospodařit v souladu se zákonem o lesích a zákonem o ochraně přírody. V roce 2010 byly podány žádosti o vyplacení náhrad pro výměru 45 917 ha. Při kontrolách bylo bez výhrad uznáno pouze 30 % žádostí (převážně z důvodů nedostatků při vyznačení hranic chráněných lokalit v terénu), u ostatních byly nároky kráceny nebo zamítnuty.

Metoda pouze dvou sazeb náhrad je jednoduchá, nezohledňuje však různou produkční schopnost lokalit a reálnou výši újmy. V současné době je připravována metodika, která by výši újmy stanovila dle konkrétních podmínek stanoviště a pohybovala by se ve výši 0 – 220 EUR/ha ročně.

Vlastníci lesů v Estonsku požadují upuštění od povinnosti venkovního vyznačování hranic lokalit N 2000, požadují jejich identifikaci a vymezení pouze administrativními metodami GIS a leteckých snímků.

Natura 2000 v praxi

S ukázkou praktické implementace návrhu soustavy Natura 2000 v Estonsku se měli účastníci možnost seznámit na venkovní exkurzi u pana Ando Eelmaa (vlastník 900 ha lesa a 300 ha zemědě-

Foto: Ing. Stanislav Janský.

pokračování na str. 6 »

ské půdy). Na jeho majetku bylo vyhlášena lokalita N 2000 - lesní porosty o výměře 60 ha s chráněnými druhy v oblasti vátých písků. Byly navrženy jako bezzásahové území. Celý proces průzkumů na soukromém majetku, vymezení předmětu ochrany a hranic lokality proběhl bez kontaktu s vlastníkem. Exkurze se účastnila pracovníce státní správy ochrany přírody, která je za lokalitu zodpovědná. Dostatečnou informovanost vlastníka obhajovala zveřejněním informací o vyhlášení lokality a přípravě plánu péče veřejnou vyhláškou a v denním tisku. Až při diskusi během exkurze, kde kromě jiných námitek vlastník dle svých zkušeností vyslovil obavu, že navrhovaná bezzásahovost bude mít ve skutečnosti za důsledek snížení biodiverzity, došlo k výměně kontaktů a dohoda o společném jednání na spolupráci při úpravě plánu péče o chráněné území.

Závěr

Celý proces vytváření soustavy Natura 2000 probíhá v Evropě již více než 10 let. Do přípravy, průzkumů, mediálních kampaní a administrativních procedur byly vynaložené obrovské prostředky. Jen minimální objem finančních prostředků byl doposud směřován na skutečnou realizaci prací v terénu. Pouze intenzivní komunikace s vlastníky půdy – skutečnými hospodáři a jednoduchý systém financování bez zbytečných administrativních bariér může zajistit vytvoření smysluplných plánů péče a následnou realizaci prací, bez kterých je deklarované udržení a zvýšení příznivého stavu chráněných druhů a stanovišť nereálné.

Ing. Stanislav Janský
2. místopředseda SVOL
Městské lesy, Správa veřejného statku
města Plzně

Exkurze na Šumavu se vydařila

Severočeský region SVOL patří mezi nejmenší jak počtem členů, tak i výměrou jimi spravovanou a to i přesto, že sdružuje členy ze tří krajů (Ústeckého, částečně Libereckého a okrajově Středočeského). Z celkového počtu dvaceti šesti se schůzové činnosti účastní pravidelně čtrnáct až patnáct členů, přesto jsme již uspořádali několik akcí, kterými jsme se snažili náš region s jeho specifiky zviditelnit, a rozhodně se nepovažujeme za region pasivní a nečinný.

V srpnu letošního roku jsme přijali jako zajímavou a podnětnou výzvu předsedy SVOL ing. Kučery, který se stal pravidelným účastníkem našich regionálních schůzek, abychom ve své činnosti zvážili i uspořádání exkurze za účelem poznání hospodaření našich členů v jiných částech republiky. Zajímavá byla i proto, že obsahovala toleranci jednorázového překročení našeho poměrně nízkého regionálního rozpočtu.

Nakonec padla volba na Šumavu. Na tu Šumavu, která se dostala do popředí zájmu nejen lesníků, ale i politiků, a to nejen regionálních, ale i těch na nejvyšších postech, včetně prezidenta Klause, díky mnohaletému, svéráznému experimentu zelených fanatiků s kůrovcem v Národním parku. Experimentu, který již stál jen ve znehodnoceném dříví miliardy, ale především nadlouho způsobil ztrátu půvabu původní kouzelné, návštěvníky obdivované krajiny. Experimentu, kolem něhož přechází vláda v tichosti přešlapovala v zájmu zachování křehké, stojedničkové koalice, čímž se významně zasloužila o současný děsivý stav.

Chtěli jsme se přesvědčit na vlastní oči, jak dnes vypadá Šumava, kterou mnozí z nás znali z dětství, studií, či jen z vyprávění našich blízkých. Abychom měli absolutní jistotu, že při podpisu různých peticí za ukončení masakru na tomto dříve nádherném kusu přírody nemusíme mít o svém postoji sebemenší pochyby.

Organizace náplně exkurze se vstřícně ujali kolegové z Plzeňského regionu Ing. Václav Toman a Stanislav Valvoda spolu s dalšími spolupracovníky. První den po příjezdu na místo ubytování nám byl dopřán oběd a po něm již následovala „zahřívací etapa“ do lesů města Sušice a obce Petrovice. Dlužno přiznat, že trasu volili organizátoři s ohledem na program druhého dne ohleduplně a kromě lesnických informací ji zpestřili i návštěvou rozhledny a ukázkami zajímavostí, jakými jsou dřevorezby místních kumštýřů nebo vlčí jámy, pasti na chytání vlků pocházející z dob minulých.

Možná, že pro někoho výsledky každoročních novoročních soutěží místních řezbářů amatérů (vyřezaní psi, kočky a veverky) nezapadaly úplně do představ o uměleckých směrech. Zapadaly zde však do lesa, z něhož pochází jejich materie, a přežívají v něm léta, což bylo pro nás – Severočechy, zvyklé na neobyčejný rozsah vandalizmu jeho návštěvníků, zcela neuvěřitelné. Z našich severočeských lesů by tyto výtvořby lidové tvořivosti zmizely po několika dnech a zdobily by sídla chatářů a chalupářů.

Večer patřil výměně především příjemných dojmů a pocitů, které jsme si z nenáročných procházek odnesli. Veselé chvíle skončily následující den ráno vystoupením z autobusu a zahájením pochůzky po Národním parku.

Celodenní pochůzka vedla převážně 1. zónou NP, při níž jsme lapali po dechu nejen z absolvovaných kilometrů, ale především z děsivých pohledů na rozsah lesnické apokalypsy. Z pohledů do laboratoře naší přírodovědecké fronty, výsledky jejíhož experimentu se většinou nesnažil obhajovat ani profesionální strážce NP, který nás na celé cca osmnáct kilometrů dlouhé trase z Bavorského NP přes Lausen (Luzny), Březník až na Modravu doprovázel.

Přesvědčili jsme se na vlastní oči, jak proradné je veřejnost mystifikována o bezmezní síle přírody, která si vše, bez pomoci člověka, sama vyřeší. Viděli jsme na několikakilometrovém úseku fiktivní „přirozené“ smrkové zmlazení, které ve skutečnosti mělo podle věrohodných informací našich západočeských kolegů, lesáků, skutečný původ v umělé obnově. Strážce parku se nám tento skutečný stav vůbec nesnažil vyvracet. Ostatně absence tohoto zmlazení na německé straně hraniční pěšiny byla jasným svědectvím.

Výmluvným pomníkem fetišistického myšlení některých ochránců přírody byl i čtyřkilometrový obchvat namísto přímé, poloviční trasy od Modrého sloupu na Březník, který jsme absolvovali v zájmu podpory životních podmínek tetřeva. Toho tetřeva, kterému je nepochybně, jak jsme se díky hroudám trusu na samotné pěšině mohli přesvědčit, změna turistické trasy zcela lhostejná.

Tyto metody ochrany, kterými jsou neustále běžnému návštěvníkovi, turistovi rozšiřována tabu-území (většinou ta turisticky nejzajímavější) mají nepochybně své kořeny ještě ve společném Československu. Nemohu zde nevzpomenout analogii NP Malé Fatry, kde v 90. letech byly uzavřeny atraktivní turistické trasy Obšívanka, či Poludňové skály v zájmu ochrany orla skalního, který nás pak pozdravil vzlétnutím přímo na hlavním „červeném“ chodníku, 5 km od svého vymezeného „domovského areálu“.

Během přecházení po trase státní hranice jsme se seznamovali i s některými odlišnostmi mezi NP Šumava a NP Bavorský les. Nespočívají jen v rozdílné velikosti obou území (NP Šumava je se svými cca 69 tis. hektary největším NP ve střední Evropě, německý park je s výměrou 23 tis. ha třikrát menší), ale i v podmínkách vzniku a uplatňování filozofie bezzásahovosti.

Pěší turistická cesta po kamenných schodech na Luzný.
Foto: Ing. Václav Toman.

Odborný lesní hospodář obce Petrovice ing. Valvoda ukazuje dřevěné plastiky, které občané vysoutěžili v dražbě při dřevorubecké soutěži v Petrovicích a věnovali obecním lesům. Foto: Ing. Václav Toman.

Společné foto výpravy Severočechů před zahájením výšlapu na Luzný.
Foto: Ing. Václav Toman.

Úbočí Špičnicku s pohledem na Velkou Mokrůvku.
Foto: Ing. Václav Toman.

Na německé straně vznikla ještě v době, kdy výměra NP byla zhruba poloviční a smrkových monokultur zde bylo jen asi 3 tis. ha. Kůrovec se zde dočkal skutečného rozmachu na počátku 80. let po polomové kalamitě, kdy vedení parku i ministerstvo zemědělství rozhodly ponechat její důsledky nezpracované a vyloučit zde jakékoli hospodářské cíle. Zhruba o deset let později pak potvrdila toto rozhodnutí „zajistit působení přírodních sil a nerušenou dynamiku přírodních společenstev“ bavorská vláda, přičemž v pozadí tohoto rozhodnutí byla tehdy zřejmě i klesající poptávka po surovém dříví.

Naprostá odlišnost našich podmínek, co se týče zastoupení dřevin (na české straně mají smrkové monokultury převahu výměry), ale i celkového stavu ekonomiky země, nebyla překážkou v prosazení bezzálohovosti proti kůrovci českým ekologům Mikovi, Bursíkovi, či napomahačům z Hnutí DUHA, kteří bránili svou Šumavu řetězy připoutání ke kůrovcovým strojům.

Ideální není ani koordinace některých opatření ochrany na obou stranách, jak se někdy naše orgány ochrany snaží prezentovat. Neexistuje jasná dohoda o časových intervalech průchodnosti některých turistických tras, trasy po zrašeliněných úsecích jsou zpřístupňovány nestejnými druhy dřevěných podlahovin apod.

Když jsme pak za Břežníkem nastoupili na poslední část naší trasy k Modravě, netušili jsme, že ta pravá překvapení nás při procházení ještě částečně stojími vzrostlými partiemi očekávají. Po obou stranách cesty nás provázal pohled na stovky kubíků odkorněné smrkové kulatiny, ponechané k zetlení nejen na ploše, ale dokonce i na skládkách.

Jak se při tomto nejosvědčenějším způsobu ochrany proti kůrovci slučuje odkorněná kulatina ponechaná k zetlení s filozofií přírodních procesů, nám nikdo jaksi nevysvětlil. A tak jsme si jen s notnou dávkou hořkosti porovnávali náklady vynaložené zde na výrobu kvalitního sortimentu ponechávaného svému osudu v lese s nedostatkem dotačních prostředků v našich vysoce ztrátových, či v lepším případě minimálně výnosových lesních majetcích na severu Čech.

Náplastí na tyto šrámy „Ze světa lesních samot“ nám bylo počasí, které naštěstí nenaplnilo hrozby meteorologů a dopřálo nám až na několik chvilék mrholení tu lepší tvář a na konci celodenní trasy i posezení s občerstvením na Modravě.

Poslední den pobytu jsme měli možnost přesvědčit se o tom, jaké „radosťi“ přináší bezprostřední sousedství parku lesům města Kašperské Hory. Jak jsme vyrozuměli z průvodního komentáře ředitele ML Kašperské Hory pana ing. Mäntela, z dynamického nárůstu kůrovcových těžeb díky NP se rozhodně neradují, bez ohledu na skutečnost, že náklady spojené s asanačními opatřeními v 1. zónách zatím NP velkoryse hradí.

Při bilancování na zpáteční cestě jsme nemohli nevzpomenout na analogii s vývojem kalamity v našem regionu v 70. a 80. letech na Krušných a následně Jizerských horách. Nebylo proti Šumavě ani tak velkého rozdílu v tempu narůstání prosychajících partií pod taktovkou kůrovce, když se masově vymknul kontrole.

Jiné to však bylo v tom, že lesníci se tam všemi silami marně snažili uhasit „požár“, založený tehdy rozvojem energetiky v zájmu podpory a hospodářského rozvoje celé naší energeticky nesmírně náročné ekonomiky. Na Šumavě je to zcela jinak – „požár“ byl založen cíleně a hasiči - lesníci mu musí jen mlčky přihlížet.

V konečném bilancování se musím ještě jednou vrátit k našim průvodcům. Exkurzi bez jejich vydatného příspěví si vůbec nedovedu představit. Jak poděkovat, jak se revanšovat? Za rok u nás, v severních Čechách!

Ing. Pavel Filip
předseda Severočeského regionu SVOL

Zhodnocení institucionálních a smluvních forem správy lesního majetku z hlediska obce jako vlastníka lesa – výhody, rizika

Zajistit hospodaření ve svých lesích může obec celou řadou způsobů. Pomineme-li ty z nich, které připadají v úvahu teoreticky, lze mezi možné reálné varianty nakládání s obecním lesním majetkem zařadit následující:

- A. Zcizení obecního lesního majetku, tj. převod vlastnického práva k obecním lesním majetku na jinou na obci nezávislou osobu
- B. Zajištění hospodaření na obecním lesním majetku bez jeho zcizení
 1. zajištění hospodaření v lese prostřednictvím zaměstnanců obce
 2. zajištění hospodaření v lese prostřednictvím příspěvkové organizace zřízené obcí
 3. zajištění hospodaření v lese prostřednictvím obchodní společnosti (s. r. o., a. s.) založené obcí
 4. smlouva o zajištění hospodaření se třetí, na obci nezávislou osobou
 5. zajištění hospodaření prostřednictvím lesního družstva, či jiné formy sdružení vlastníků lesů
 6. nájem (podnájem) lesa třetí, na obci nezávislé osobě

S jednotlivými variantami nakládání s lesním majetkem je spojena celá řada navazujících a souvisejících aspektů:

A. Zcizení obecního lesního majetku

Les nebyl obcemi a městy nikdy pořízován za účelem okamžitého finančního prospěchu, do období průmyslové revoluce bylo pro rozvoj obcí a měst důležité získat přístup k dřevní hmotě. Proto bývají lesní majetky u většiny obcí a měst majetkem historickým; mnohdy je les ve vlastnictví obce, či města již několik staletí. Výjimkou jsou snad některé pohraniční oblasti a tzv. příděly lesa prováděné po roce 1945, kde obce les skutečně vlastnily jen velmi krátkou dobu, od přídělu v letech 1947-49 někdy do poloviny 50. let, kdy bylo postupně zrušeno obecní kmenové jmění, a všechny obecní lesy přešly do majetku státu. Měli být uvažováno o prodeji lesa, tak se u majetků opravdu historických snad nenajde žádné zastupitelstvo, které by s ním souhlasilo. Ospravedlnit takovýto krok by mohla jen mimořádně obtížná finanční situace obce při nějaké investiční výstavbě nutné pro další existenci obce (vodovod, kanalizace apod.), ale zastupitelstvo by však i v těchto případech mělo rozhodovat s vědomím, že je rozhodováno o majetku, který má obec ve vlastnictví často po staletí. Rozhodně by měl být prodej lesa uskutečňován jen v případech naprosto mimořádných, když byly vyčerpány všechny možnosti, jak posílit obecní rozpočet (dotace krajů, státu, Evropské unie apod., možnosti půjček) a kdy se prodejem obec vyhne např. exekuci majetku apod. Jinak může řešit nedostatek finančních prostředků prodejem lesa jen zastupitelstvo hledící výhradně na své volební období stylem „po nás potopa“. V důsledku skutečnosti, že les plní celou řadu veřejně prospěšných funkcí, čímž se přibližuje poslání obcí a měst jako veřejnoprávních korporací, se jeví být přirozenou (a převážuje) snaha obcí a měst svůj lesní majetek spíše naopak zvětšit.

V případech, kdy se obec či město přesto rozhodne lesní majetek zcizit (zejména formou prodeje, nepředpokládáme totiž, že by lesní majetek byl předmětem darování, směna lesního majetku za jiný pak může ve svých důsledcích postavení obce či města naopak vylepšit, jak je uvedeno níže), je nutno zohlednit v první řadě ustanovení § 39 zákona č. 128/2000 Sb., o obcích, v platném znění (dále jen „zákon o obcích“), podle kterého záměr obce prodat, směřnit nebo darovat nemovitý majetek, pronajmout jej nebo poskytnout jako výpůjčku obec zveřejní po dobu nejméně 15 dnů před rozhodnutím v příslušném orgánu obce vyvěšením na úřední desce obecního úřadu, aby se k němu mohli zájemci vyjádřit a předložit své nabídky. Byť je pojem „les“ definován v ustanovení § 2, písm. a) zákona č. 289/1995 Sb. lesního zákona (dále jen „lesní zákon“) způsobem, který nevylučuje výklad, podle kterého by za les mohly být považovány i samotné lesní porosty, což by pak mohlo vést k závěru, že § 39 zákona o obcích není nutno použít, byla legální definice lesa v lesním zákoně vytvořena pouze pro potřeby tohoto předpisu jako souboru norem převážně veřejnoprávní povahy. V prostředí soukromého práva, do kterého nepochybně patří všechny smlouvy, jimiž bude obec s lesem majetkově disponovat, je však předmětem dispozic zásadně a vždy pozemek, a lesní porosty (jako tzv. trvalé porosty) jsou jeho součástí. Jinak řečeno, v případě zcizení lesa půjde ze strany obce vždy a bez výjimky o převod vlastnického práva k nemovitosti, takže

ustanovení § 39 zákona o obcích je nezbytné aplikovat v celém rozsahu včetně pravidla, že pokud obec záměr zcizit lesní majetek nezveřejní, je smlouva od počátku neplatná. Stejně tak je třeba vzít v úvahu i obsah § 41 téhož zákona stanovící, že kupní smlouva musí obsahovat doložku, jíž bude potvrzeno, že záměr prodat obecní lesní majetek byl skutečně zveřejněn; neuvedení této doložky má za následek absolutní neplatnost smlouvy. Při úplatném převodu majetku se cena sjednává zpravidla ve výši, která je v daném místě a čase obvyklá. Případná odchylka od ceny obvyklé musí být zdůvodněna.

Prodej lesního majetku by měl být usku- tečně některou z forem zajišťujících na jedné straně transparentní způsob výběru kupujícího, na straně druhé maximální kupní cenu. Mezi takové formy je možno bezesporu zařadit dobrovolnou veřejnou dražbu uskutečňovanou podle zákona č. 26/2000 Sb., o veřejných dražbách, v platném znění, nebo veřejnou soutěž. Zvláštní formou zcizení lesního majetku obce je jeho směna za jiný lesní majetek. Tento způsob zcizení je možno označit nikoliv za zcizení ve vlastním slova smyslu, nýbrž za transformaci podoby lesního majetku. Její provedení vhodným způsobem může vést ke zlepšení úrovně hospodaření či přinést vyšší hospodářský výsledek. K situacím, kdy má provedení směny lesního majetku obce za jiný své místo, tak patří typicky směna lesních pozemků, na nichž je hospodaření v lesích omezeno, za pozemky bez omezení (typicky jde o směnu pozemků nacházejících se ve zvláště chráněných územích, evropsky významných lokalitách či ptačích oblastech vyhlášených podle zákona č. 114/1992 Sb.), či směna pozemků lesních odločených za pozemky sousedící nebo alespoň blíže lokalizované (arondace). Významným kritériem pro posouzení vhodnosti a výhodnosti směny je porovnání hodnot směřňovaných pozemků vyčíslených více metodami. Směna se uskutečňuje rovněž smlouvou, k jejímuž platnému uzavření je nezbytné dodržení podmínek stanovených v § 39 a 41 zákona o obcích, jak bylo shora citováno.

Jinou zvláštní formu zcizení lesního majetku obce pak představují situace, kdy je lesní majetek převáděn do vlastnictví právnických osob zřízených obcí ať již formou bezúplatného převodu příspěvkovým organizací zřízeným obcí nebo obchodním společenstvem obcí založeným, nebo formou vkladu do základního kapitálu obchodní společnosti založené obcí. Takovéto zcizení není pro účely předkládaného materiálu považováno za převod na třetí osobu (byť jím formálně bezesporu je), nýbrž za změnu způsobu hospodaření.

B 1. Zajištění hospodaření v lese prostřednictvím zaměstnanců obce

Pokud zcizení, jako způsob nakládání s lesním majetkem obce vyloučíme, je při úvahách, jak zajistit co nejvhodnější a nejvýhodnější způsob hospodaření, nutno vycházet především z celkové výměry lesa. Jestliže u firem obhospodařujících velké výměry lesa vychází na jednoho technického pracovníka asi 400 ha, pak je tato výměra i východiskem pro úvahu, zda se vyplatí zaměstnat na obhospodařování lesů samostatného pracovníka. Rozhodně však nelze obecně konstatovat, že když 3 lidé zvládnou 1.200 ha, pak jeden musí zvládnout sám 400 ha. U větších majetků jsou pracovníci vždy alespoň částečně specializováni, pak samozřejmě zvládnou větší objem dané práce, než člověk dělající vše v malých objemech. Při úvahách, od jaké výměry obecního lesa je rentabilní zřízení pracovního místa pro zaměstnance zajišťujícího výhradně hospodaření v lesích, bývá hranicí zhruba 250 – 300 ha. Přitom je nutno vzít v úvahu, že tento způsob zajištění hospodaření na obecním lesním majetku je spojen rovněž se zvýšenou administrativní zátěží osob, které pro obec zajišťují vedení účetních a daňových evidencí. Nedosahuje-li rozloha obecního lesa uvedené výměry, je vhodnější dohodnout výkon lesnických činností jako nový druh práce v pracovní smlouvě se zaměstnancem obce vykonávající rovněž jiné práce při správě majetku, nebo zajistit hospodaření v lese smluvně třetí osobou (k tomu viz část B.4.).

B 2. Zajištění hospodaření v lese prostřednictvím příspěvkové organizace zřízené obcí

U lesních majetků, kde je již možno uvažovat o zaměstnávání stálého vlastního pracovníka, či pracovníků, tj. u výměr nad 250 -300 jsou možné různé formy uspořádání. Neexistuje jednotný postup, nebo jedna, všeobecně platná metodika, jakou organizaci založit. U obcí

a měst se lze setkat zejména s příspěvkovými organizacemi, společnostmi s ručením omezeným 100 % vlastněnými obcí (městem) ale i akciovými společnostmi. Když krátce po navrácení lesních majetků v letech 1992 - 93 byly hledány nejvhodnější formy organizací k zajištění hospodaření v lesích, jednalo se většinou o přímo řízené odbory, nebo příspěvkové organizace. U příspěvkových organizací byl problémem fakt, že tyto organizace jsou, jak z názvu vyplývá, organizacemi, které nevytváří zisk, zatímco většina lesních majetků zisk vytvářela. Tento zisk musel být zdaněn a teprve čistý zisk byl příjmem obce, či města. Od roku 1994 pak již platil výklad tehdejšího ministerstva financí, že lesy je možné „svým“ příspěvkovým organizacím pronajímat, nájemné je pak pro organizaci uznatelným nákladem, který není nutno zdaňovat a pro obec je příjmem. Tím se vyřešil jeden z hlavních problémů příspěvkových organizací. Přesto měnící se výklady daňových a účetních předpisů v různých okresech stále přináší nutnost upravovat zřizovací listiny, vklady do obchodního rejstříku i vnitropodnikové předpisy příspěvkových organizací.

Proces zřízení a zajištění chodu příspěvkových organizací zřízených obcemi a městy je v současné době upraven především ustanoveními § 27 až 37a zákona č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, která dokonce nevylučují existenci příspěvkových organizací dosahujících zisk (to vyplývá mj. z ustanovení § 27, odst. 1 zmíněného zákona, podle kterého „územní samosprávný celek zřizuje příspěvkové organizace pro takové činnosti ve své působnosti, které jsou zpravidla neziskové a jejichž rozsah, struktura a složitost vyžadují samostatnou právní subjektivitu.“). Z ustanovení zákona lze dovodit relativně vysoký stupeň závislosti příspěvkové organizace na orgánech obce či města, když celá řada hospodářských rozhodnutí přímo ze zákona podléhá nebo může podléhat (v závislosti na podobě zřizovací listiny) ingerenci obce. Současně platí, že příspěvkové organice jsou ustanoveními zákona relativně významně omezeny ve vlastních aktivitách navenek. Výhodou této právní formy naopak je neexistence povinnosti skládat při zřízení základní kapitál.

Právní titul pro hospodaření v obecních lesích lze pro příspěvkovou organizaci vytvořit v zásadě dvojitým způsobem - buď tak, že k pozemkům určeným k plnění funkcí lesa tvořících lesní majetek obce získá vlastnické právo bezúplatným převodem podle § 27, odst. 5, písm. a) zákona č. 250/2000 Sb., nebo uzavřením smlouvy o nájmu lesa. Byť nejsou k dispozici použitelné statistické údaje, lze druhý právní titul označit za častěji využívaný, a to s ohledem na jeho vyšší majetkovou bezpečnost, nižší administrativní zatížení a zpravidla lepší politickou průchodnost. Oba právní tituly jsou přitom zcela rovnocenné z hlediska obsahu práv a povinností, který příspěvková organizace při hospodaření v lesích má podle lesního zákona. Lesní zákon totiž ve svém § 58, odst. 1 výslovně stanoví, že „práva a povinnosti vlastníka lesa podle tohoto zákona má nájemce, popřípadě podnájemce lesa, pokud smlouva mezi vlastníkem a nájemcem nebo smlouva mezi nájemcem a podnájemcem výslovně nestanoví jinak.“

Výhodou příspěvkových organizací při využití nájemní smlouvy je skutečnost, že obec může nájemní smlouvou uzavřít bez potřeby oznámit svůj záměr pronájmu podle § 39, odst. 1 zákona o obcích. Tato skutečnost vyplývá z ustanovení odstavce 3 téhož paragrafu, podle kterého „Ustanovení odstavce 1 se nepoužije, jde-li ... o pronájem nebo výpůjčku právnícké osobě zřízené obcí.“

B 3. Zajištění hospodaření v lese prostřednictvím obchodní společnosti založené obcí

Zajištění hospodaření prostřednictvím obchodní společnosti založené obcí je do určité míry modifikací předchozího způsobu, tj. zajištění hospodaření prostřednictvím příspěvkové organizace zřízené obcí. Rozdíl spočívá zejména ve skutečnosti, že obchodní společnost (v úvahu připadá pouze společnost s ručením omezeným a akciová společnost, což vyplývá z ustanovení § 23, odst. 1, písm. c) zákona č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů) jako právnické osoby zřízené podle části druhé obchodního zákoníku (zákon č. 513/1991 Sb., v platném znění) vykazují významně vyšší míru autonomie a nižší míru přímé závislosti na orgánech obce. Z podstaty navíc jde o právnické osoby, u kterých

pokračování na str. 8 »

dosahování zisku nejenže není vyloučeno, ale dokonce se přímo předpokládá, neboť obchodní společnosti jsou ex lege považovány za podnikatele. Nevýhodou je skutečnost, že obě v úvahu připadající formy obchodních společností vyžadují ke svému vzniku složení základního kapitálu, jehož výše v případě společnosti s ručením omezeným musí činit nejméně 200.000,- Kč, v případě akciové společnosti pak dokonce 2.000.000,- Kč. Výhodou naopak je, že obec neručí za závazky těchto obchodních společností buď vůbec (akciová společnost), nebo jen v omezeném rozsahu a jen do úplného splacení základního kapitálu (společnost s ručením omezeným). Stejně tak je výhodou, že obchodní společnosti založené a ovládané v plném rozsahu obcemi jsou způsobilými příjemci některých typů dotací, z jejichž čerpání jsou obce a jimi zřízené příspěvkové organizace vyloučeny.

Z obou v úvahu připadajících forem obchodních společností je v praxi obcí a měst jednoznačně častěji využívána společnost s ručením omezeným, což je dáno zejména nižší administrativní náročností jejího provozu a nižší hladinou povinně skládaného základního kapitálu. Akciová společnost bývá používána pouze těmi obcemi, resp. městy, jejichž lesní majetek zaujímá rozlohu v řádech tisíců hektarů a společnost vedle hospodaření v lesích zajišťuje i jiné činnosti.

Právní titul pro hospodaření v obecních lesích se pro obchodní společnosti vytváří stejným způsobem, jako v případě příspěvkových organizací, tj. buď převodem vlastnického práva, nebo uzavřením nájemní smlouvy. Vlastnické právo k lesnímu majetku může obchodní společnost získat formou vkladu do základního kapitálu společnosti nebo formou smlouvy o převodu vlastnického práva jakéhokoliv typu (kupní smlouvou, darovací smlouvou), z ustanovení § 39, odst. 1 a 3 zákona o obcích však může být dovozován závěr, že záměr převést vlastnické právo na obchodní společnost musí být zřejmý. Pro uzavření nájemní smlouvy platí totéž, co bylo uvedeno v části B.2., pouze s tím rozdílem, že i zde lze z důvodu právní opatrnosti doporučit předchozí zveřejnění záměru (§ 39, odst. 3 zákona o obcích totiž stanoví výjimku ze zveřejňovací povinnosti toliko pro právnické osoby zřízené obcí, zatímco obchodní společnosti jsou obcí zakládány, nikoliv zřizovány).

B 4. Smlouva o zajištění hospodaření se třetí, na obci nezávislou osobou

Jedná se o model obdobný tomu, který pro hospodaření ve státních lesích používají Lesy České republiky, s. p. V tomto modelu vlastník lesa (v našem případě obec či město) zajišťují hospodaření v lesích prostřednictvím právnické nebo fyzické osoby, která je držitelem licence odborného lesního hospodáře a která svou činnost vykonává na základě smlouvy uzavřené s obcí, která upravuje rozsah a obsah činností, jejichž zajištění se od smluvního partnera očekává, jakož i výši odměny, která mu bude obcí za výkon jeho činnosti hrazena. V tomto modelu obec prostřednictvím smlouvy plní i svou povinnost hospodařit v součinnosti s odborným lesním hospodářem, která vyplývá z § 37 lesního zákona.

Smlouva mezi vlastníkem a třetí osobou (odborným lesním hospodářem) je z hlediska smluvní typologie smlouvou inominátní, čili nepojmenovanou, neboť ani lesní zákon, ani žádný jiný z právních předpisů neupravuje její formální ani obsahové náležitosti. Tato skutečnost má za následek velmi širokou autonomii smluvních stran, která je ze strany obce dobře využitelná (není vyloučeno zakotvit do smlouvy prakticky vše, co obec považuje za významné z hlediska ochrany svých zájmů), ovšem (zejména při neznalosti problematiky) současně zneužitelná ze strany smluvního partnera (ten např. velmi pravděpodobně např. nebude ochoten vykonávat činnosti, k jejichž výkonu se smlouvou nezavázal (neboť obec zakotvení takového závazku opomněla), byť by šlo o činnosti, jejichž provedení je z hlediska lesního zákona nezbytné). Z tohoto důvodu je více než žádoucí, aby smlouva byla uzavřena v písemné podobě. Z šíře smluvní autonomie současně vyplývá, že obsah smlouvy mezi obcí a třetí osobou o zajištění hospodaření může mít (z hlediska obsahu a rozsahu) velmi mnoho podob. Při jejím uzavírání je proto žádoucí, aby veškeré činnosti, které má smluvní partner při hospodaření v lesích pro obec vykonávat, byly ve smlouvě popsány. Mezi takové činnosti může vedle jednotlivých součástí hospodaření v lesích, jak

je jeho rozsah definován v § 2, písm. d) zákona o lesích (hospodaření v lese se rozumí obnova, ochrana, výchova a těžba lesních porostů a ostatní činnosti zabezpečující plnění funkcí lesa) zařazeno i zajišťování prodeje dříví.

Výhodou tohoto modelu zajištění obhospodařování lesa je skutečnost, že obec není nucena vykonávat povinnosti zaměstnavatele, ani povinnosti zakladatele či zřizovatele právnické osoby, nemusí tak nést ani související vícenáklady. Obec současně neztrácí žádné ze svých oprávnění příslušejících jí jako vlastníku lesa – případné dotace a příspěvky na hospo-

Foto: Ing. Martin Kodeš

daření jsou příjmem jejího rozpočtu. Nevýhodou je ovšem skutečnost, že obci i nadále přísluší veškeré povinnosti, které lesní zákon a další předpisy veřejného práva právní předpisy ukládají vlastníkům lesa, s čímž souvisí i její primární veřejnoprávní odpovědnost. Jinak řečeno, v případech, kdy při hospodaření v lesích dojde k porušení lesního zákona nebo jiného předpisu veřejného práva, bude případná sankce uložena primárně obci jako vlastníku lesa, a to bez ohledu na skutečnost, že porušení zavinil nesplněním svých smluvních povinností smluvní partner obce. Nevýhodou je dále to, že v případě dosažení hraničních hodnot obratu stanovených v zákoně č. 235/2004 Sb. o dani z přidané hodnoty, vzniká obci povinnost registrovat se jako plátce DPH ve všech jejích hospodářských činnostech.

B 5. Zajištění hospodaření prostřednictvím lesního družstva, či jiné formy sdružení vlastníků lesů

Jednou z velmi dobrých možností, jak zajistit hospodaření na lesním majetku obce, je využít některé z možných forem sdružení obhospodařování lesa. Sdružené obhospodařování využívá výhod vyplývajících ze zvýšené výměry obhospodařovaného majetku a tím i vyšší produkční a výnosové vyrovnanosti spojené s efektivnějším rozdělením nákladů. Princip sdruženého hospodaření spočívá ve společném obhospodařování lesů více vlastníků zajišťovaném právnickou osobou, na jejímž založení, řízení a na jejichž výnosech se sdružení vlastníci lesů přímo podílejí. Velmi dobře fungující sdružení (konkrétně lesní družstva) byla založena ve třicátých letech minulého století na Českomoravské vrchovině, po roce 2000 pak byla jejich činnost úspěšně obnovena.

Mezi právní formy sdružení, jejichž využití pro společné obhospodařování lesního majetku obcí připadá v úvahu, patří zejména občanská sdružení založená podle zákona č. 83/1990 Sb., o sdružování občanů, v platném znění (členy těchto družení mohou být od 1.4.2009 i obce, jsou-li členy občanského sdružení i jiné osoby než obce), družstva založená podle obchodního zákoníku a svazky obcí založené podle § 49 zákona o obcích (podle § 50, odst. 1, písm. f) Podle tohoto zákona mohou být předmětem činnosti svazku obcí zejména „správa majetku obcí, zejména místních komunikací, lesů, domovního a bytového fondu, sportovních, kulturních zařízení a dalších zařízení spravovaných obcemi.“)

Právní titul pro hospodaření v obecních lesích lze pro právnickou osobu zajišťující hospodaření ve sdružených lesích vytvořit stejným způsobem, jako v případě příspěvkových organizací či obchodních společností, jak bylo popsáno v části B.2. a B.3., tj. buď převodem vlastnického práva, nebo uzavřením nájemní smlouvy. Převod vlastnického práva lze označit za rizikovější, než v případě příspěvkových organizací či obchodních společností, neboť možnost podílet se na vlastnických oprávněních vzniká i ostatním účastníkům sdružení. Záměr lesní majetek obce převést na sdružo-

ující právnickou osobu nebo jej poskytnout do nájmu podléhá předchozímu zveřejnění podle § 39, odst. 3 zákona o obcích.

B 6. Nájem (pronájem) lesa třetí, na obci nezávislé osobě

Možnost pronájmu lesa jiné než vlastní organizaci je uváděna až na posledním místě z toho důvodu, že je obecně naprostou většinou nestátních vlastníků lesa považována za nejvíce problematickou a nanejvýš rizikovou.

V čem spočívají rizika pronájmu? Na první pohled se zdá, že pronájem lesa by riziko přinášet neměl. Les je pevně definován parcelami, na kterých roste, ty jsou zaměřeny a zaevidovány katastrálním úřadem a zkontrolovat, jestli les, nebo jeho část někdo neoprávněně nevytěžil, lze také poměrně snadno. Do smlouvy se uvede, že nájemce je povinen hospodařit podle lesního zákona, smluvně se zavedou vysoké pokuty při nedodržování jeho ustanovení a je na první pohled po rizicích. Nicméně provést kontrolu správnosti hospodaření v lesích a dodržování všech ustanovení zákona a vyhlášek je úkol mnohem obtížnější, než zkontrolovat stav např. pronajaté garáže, hřiště, nebo budovy. Hospodařit v lesích se dá velice rozličnými způsoby a provést kontrolu hospodaření, která poskytne opravdu věrný obraz, v jakém je les stavu, je záležitostí spíše několika týdnů, než několika dnů. Zkušenosti ukazují, že případy pronájmu lesních majetků, kdy nájemce vytěžil všechnu dosažitelnou hmotu určenou na celé decennium během krátkého období jednoho, nanejvýš dvou let, zcela nebo téměř vynechal zalesnění a následnou péči o kultury, případně „toulavou těžbou“ prořídil porosty na maximální možnou míru a poté firmu zrušil, aby se vyhnul placení penále a pokut, není zdaleka ojedinělý a na vlastníka pak zbývají jen náklady na zalesňování holin, péči o kultury, vylepšování, to vše s nulovým ziskem po dobu mnoha let. Tyto případy jsou poměrně výrazným mementem pro všechny úvahy o pronájmu svého lesního majetku, i když je nutno uvést i to, že na druhé straně existují několik úspěšných případů pronájmu fungujících po celou řadu let ke spokojenosti obou stran. Záleží vždy na znalosti firem a lidí, se kterými je smlouva uzavírána, nicméně rizika pronájmů podle našeho názoru zcela jasně převažují.

Právní odpovědnost za stav lesa je sice nájemní smlouvou přenesena na nájemce, nájemní smlouva však musí být velice podrobná a detailní, a prakticky nikdy v ní nemohou být řešeny všechny aspekty a možnosti, které

se při obhospodařování lesa mohou vyskytnout. V naší republice a v našem právním systému prakticky neexistuje postup, jak se při pronájmu lesa dostat do finančních a právních problémů a to i když je nájemcem stabilní a odpovědná firma. Velkým problémem je stanovení výše nájmu, měla by být stanovena jednak jako nájemné z lesního pozemku a pak jako výnos z hospodaření na tomto pozemku, který musí vycházet z aktuálních cen dříví. Vzhledem k jejich pohyblivosti jde však o mimořádně obtížný úkol, jeho výše musí být únosná pro nájemce a co nejméně výhodná pro vlastníka. Je-li stanoveno nájemné příliš vysoké, pak se nájemce při poklesu cen dříví dostane brzy do platební neschopnosti se všemi dopady na dodržování podmínek nájemní smlouvy, naopak při nízko stanoveném nájemném přichází vlastník o značný podíl možných výnosů. Největším problémem nájmu pak je fakt, že při naší úrovni vymahatelnosti práva neexistuje, jak již bylo konstatováno, záruka, že nájemce nevytěží v krátkém časovém období maximum možné těžby dříví a neukončí smluvní vztah, bez možnosti vymození smluvních sankcí.

Dále je nutno podotknout, že záměr obce pronajmout lesní majetek podléhá předchozímu zveřejnění podle § 39, odst. 3 zákona o obcích, přičemž při sjednávání nájemní smlouvy je vhodné vybírat z nabídek většího počtu zájemců.

Závěrem

Vyloučíme-li prodej lesa (zcizení), jako způsob nakládání s lesním majetkem obce a města pro jeho nevratnost, pochybnost rozhodnutí učiněného jedním zastupitelstvem s mandátem na 4 roky, ale s trvalými dopady, pak jako nejvhodnější způsob obhospodařování vlastních lesů se jeví u menších majetků přímé obhospodařování lesního majetku vlastním zaměstnancem, či odborem, u větších majetků pak založení společnosti s ručením omezeným se stoprocentní účastí města, či obce. Rozhodně je tento způsob vhodnější než dnes často skloňovaný a prosazovaný pronájem lesního majetku. V poslední době je pak často uváděný outsourcing*), jako způsob řešení všech otázek, které jsou nastolovány často na začátku volebního období novými zastupiteli.

O co se v případě pronájmu, či outsourcingu jedná. Většinou pouze o to, aby se do hávu vzletných slov o „zvýšení a optimalizaci výnosu z lesa“ zaobalila snaha umožnit pronájem obecního (městského) majetku a s tím spojený přístup k ziskům z lesa spřízněným firmám, kdy většinou lze za těmito úvahami vysledovat i osobní prospěch někoho z vedení obcí a měst.

Každý nájemce lesa, či subkontraktor si tento les pronajímá v prvé řadě kvůli tvorbě zisku pro sebe a pouze smluvní podmínky ho tlačí k tomu, aby měl na zřeteli i výhodnost pro vlastníka. O tento zisk nájemce přichází vlastník při pronájmu lesa proti situaci, kdy založí vlastní organizaci, nebo obhospodařuje lesy přímo. Argumenty, jako specializované firmy dokážou obhospodařovat lesy lépe a levněji než vlastní firma obce, jsou při stovkách úspěšně hospodařících obecních a městských lesních majetků stejně liché, jako obavy z let 1991 – 92, že malé obecní majetky nemohou samostatně úspěšně existovat. Ekonomické výsledky obecních a městských lesů jsou za poslední roky tak výrazně vyšší, než výsledky např. specializovaných LČR, že to nepotřebuje komentáře. Přitom jsou tyto výsledky v naprosté většině případů dosahovány při trvale udržitelném hospodaření a se zárukou na několik decenníů dopředu. Život lesa a práce lidí v něm není členěna na krátká volební období, zastupitelé by si toho měli být vědomi, měli by více věřit a naslouchat svým lesníkům a při rozhodování o „svém“ lesním majetku s ním nakládat jako opravdu s vlastním. Otázka závěrem: “ Když je pronájem a outsourcing podle stanovisek mnoha lesnických „odborníků“ tak výhodný, proč žádný z větších soukromých vlastníků tyto tak propagované metody nepoužívá a hospodaří ve svém lese sám? Odpověď si musí dát každý sám!

*) outsourcing – postup, kdy firma vyčlení své různé podpůrné a vedlejší činnosti a svěří je k vykonávání jiné společnosti či subkontraktovi specializovanému na tuto činnost. Má vést ke snížení nákladů a k soustředění se na hlavní činnost firmy.

Dr. JUDr. Ing. Martin Flora
Mendelova univerzita v Brně

Ing. Petr Jelínek
odborný poradce SVOL

Redakčně zkráceno

Zájemci o členství ve SVOL jsou vítáni. Pro další informace se obraťte na naši kancelář v Pelhřimově, nebo navštivte webové stránky www.svol.cz.

Vydává: Sdružení vlastníků obecních a soukromých lesů v ČR, K Silu 1980, 393 01 Pelhřimov, IČO 45035652, tel./fax: 565 324 203, e-mail: info@svol.cz. Vychází 3x ročně v nákladu 2000 ks. Odpovědný redaktor: Marie Růžková; za obsah příspěvků ručí autoři. Registrováno Ministerstvem kultury ČR pod evidenčním číslem MK ČR E 17027.